

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 56 (8582)
МАРТЫН 7
ПЯТНИЦА
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КОЛХОЗНО БАЙГУУЛАЛТЫЕ СААШАДАНЬ ХҮГЖӨӨХЭ, МҮН МАШИННО-ТРАКТОРНА СТАНЦИНУУДЫЕ ХУБИЛГАХА ТУХАЙ АСУУДАЛААР БҮГЭДЭАРАДАЙ ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЛГЭ БОЛОЖО БАЙНА

Колхозой агроном

Орооһо тарянай, хартаабхын, овощиин болон бусад ургамалнуудай, үбһэ ногооной баян ургаса жэлһээ жэлдэ туйлаха хэрэгтэ агрономуудай үүргэ үгаа ехэ. Имагтал тэдэнэй эдэбхи үүсхэлээр наукын туйлалтанууд, түрүү арганууд колхозуудай, совхозуудай үргэн тариалан, сабшалан дээрэ хэрэглэгдэнэ ха юм.

Манай республикын колхоз, совхозуудаар шударгы бэрхэ, ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ, зорилһондоо хүрэдэг, арад зондоо хүндэтэй агрономууд олон. Тэдэнэй дундаһаа Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой агроном Валентин Владимирович Шамколовичын хүдэлмэриие харуулая.

һаяхан, гурбан жэлэй урда тээ, дээдэ һургуули дүүргэһэн залуухан хүбүүн Валентин Шамколович колхозой ажал хүдэлмэри тухай түрүүлэгшэтэеэ хөөрэлдэжэ байгаа бэлэй. Уданшьегүй энэ хүбүүн институтда үзэһэн, ойлгоһон юумэеэ нютагай арга дүршэлтэй зохилдуулан, ургасын түлөө бодотоор тэмсэжэ эхилээ. Тиихэ зуураа энэ ехэ хэрэгтэ бүхы колхознигуудые, механизаторнуудые элсүүлхын түлөө агротехническэ һуралсал эмхидхэһэн, тэдэнэй дунда нилээд ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулһан байха юм.

Нэн түрүүн нютагай эрхэ байдалда үндэр баян ургаса туйлаха, зүб севооборот баримталха, аргал шэбхэ, үнэһэ болон бусад үтэгжүүлгэнүүдые зүбөөр, хүсэдөөр хэрэглэхэ асуудалнуудта гол анхаралаа табяа. Урдань байһан юһэн политой севооборотые хубилгажа, тэндэхи хоёр полииень ээлһэн, биратай ургаса үгэдэггүй олон жэлэй ногоое болюулжа, парай газарые үргэдхэһэн байха юм. Мүнөө үедэ 2186 га партай, энэнь бүхы тариалангайнь гуша гаран процент болоно.

Эдэ жэлнүүдтэ агроном Шамколович элдэб туршалгын хүдэлмэри хэжэ, тэндэхи эрхэ байдалда эртын парай аша үрэтэй байһыень ойлгоо. Зарим үедэ апрель, май һарада хахалагдаһан пар дээрэһээ июниин һүүлдэ хахалагдаһанда орходоо хоёр дахин ехэ ургаса абтаһан баримтанууд үзэгдэбэ. Мүнөө энэ колхоздо пар гол түлэб июниин 10 болотор хахалагдажа дүүрэдэг заншалтай. Тиихэдээ пар дээрэ культиваци хэхэ, тэрэниие арга бэшэ хоёрлон хахалха гээшэ гуримшаа.

Колхозой агроном Валентин Шамколович түрүүшынгээ үдэрһөө эхилжэ, һайн шанартай, нютагтаа тааруу эрхим сортын үрэһэтэй байхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдодог. Илангаяа үрэһэндэ хараалагдаһан талмайда онсо анхаралаа табижа, тэндэһээ жэл бүри хүсэд хүрэхэ үрэһэ ургуулхын түлөө тэмсэдэг юм. Тэрэнэйнгээ ашаар мүнөө үедэ энэ колхоз шэниисын «Лютесценс-62», овёсой—«Тулунская 86/5», ячмениин — «червонец», хара тарянай — «Онохойская» сортын үрэһөөр бүхы тарилгаяа хэхэ аргатай болонхой. Тиихэдээ эндэ үрэһые намартаа сэбэрлэжэ, һайнаар хадагалдаг заншалтай юм.

Мүн агроном Шамколовичын оролдолгоор тус колхоздо нютагай үтэгжүүлгые ёһотойгоор сэгнэдэг, хүсэдөөр хэрэглэдэг болоо. Мүнөө эндэ 400 гаран гектар һайса үтэгжүүлэгдэһэн газар бии. Мүнөө эндэ 40-өөд гектарта наг шэбхые суперфосфадтай холижо тараагаа һэн. Һүүлэй мэдээгээр мүнөө жэл энэ колхозой поли, огород, сабшалан дээрэ 3500 тонно наг шэбхэ зөөгдөөд, 200 гаран центнер үнэһэн суглуулагдаад байна. Энэ хүдэлмэри мүнөө үргэлжэлһөөр.

Гадна, энэ агроном жэлэй дүрбэн сагта газарай хүрьһэнэй шиигтэй байхын түлөө оролдодог. Үбэлдөө пар дээрэ саһа тогтоолгодог юм. Мүнөө 1000 гаран гектарта энэ хүдэлмэри хэгдээ. Хабартаа һайрамай уһа тогтоодог. Зундаа, намартаа параа зөөлэн байлгажа, бороогой уһа шэнгээхые хүсэдэг болонхой.

Агротехническэ эдэ бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлхынгээ хажуугаар, нүхэр Шамколович тарилгые богони болзорто үнгэргэхэ, жэл жэлээрнь шэнжэлжэ, тарилгын болзор гаргаха, шэниисые хэрээһэлүүлэн, нарин рядтайгаар тариха тушаа ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой.

Эдэ бүгэдын ашаар «Коммунизм» колхоз жэлһээ жэлдэ ороoһо тарянай, мүн бусад культурануудай ургаса дээшэлүүлнэ. Хэрбээ 1956 ондо хоёр мянга гаран гектар газарай га бүриһөө 9,2 центнер ургаса абаһан байгаа һаа, нёдондо эды шэнээн газарһаа—11,6 центнер ургаса туйлаа. Мүнөө жэлдэ ороoһо тарянай гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ, хартаабхын — 100—110 центнер, овощиин—100 центнер ургаса абахын түлөө эндэхи колхознигууд агрономойнгоо хүтэлбэри доро эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолтой танилсажа, «Коммунизм» колхозойхид үндэр баян ургасын түлөө үшөө ехэ хүсэтэйгөөр тэмсэхэ аргатай болоһондоо баяртай. Мүнөө хүндэтэ агрономдоо хүсэдөөр найдажа, эндэхи колхознигууд тэрэнээ түрүүлэгшын орлогшоор һунгаа.

Нүхэд агрономууд! Колхозой агроном Валентин Шамколовичһоо жэшээ абажа, жэл бүри үндэр баян ургаса абахын түлөө нэтэрүү бэрхээр тэмсэгты. Тиигэжэ республика дотороо тогтууритай баян ургаса абажа, ниитынгээ баялигые арьбадхая, түргэнөөр үдэжэ байһан адуу малаа элдэб зүйлэй тэжээлээр гүйсэд хангая.

Мүнөө республикын агрономуудай суглаан боложо байна. Эндэ дүй дүршэлөө халан абалсажа, дутуу дундануудаа бүримүһэн элирүүлжэ, 1958 ондо үндэр баян ургаса абахын түлөө бүгэдөөрөө тэмсэе.

Эдэбхи үүсхэл дээшэлхэ

Хүдөө ажахые саашадань түргөөр хүгжөөхын зорилгоор КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленум ехэ удхашанартай тогтоол гаргаа. Колхозуудые улам бэхижүүлхын тулада МТС-үүдые хубилгаха, хүдөө ажахын машинануудые колхозуудта худалдаха гээшэ хаһа саг соогоо абтаһан, тон зүб шиидхэбэри гэжэ тоолонобди.

МТС болон колхозууд хуушанай хяараа харилсаад байхадаа хүсэ ехэтэ трактор болон машинануудые бүтээсэ ехэтэй, гамтайгаар хэрэглэжэ шададаггүй байгаа бшуу. Жэшээнь, МТС-үүд хараалһан түсэбөө дүүргэхын зорилгоор колхоздо балай туһагүй ажал хүдэлмэри заримдаа хэдэг байгаа. Зөөлэн хахалалгаяа ехэ болгохын тулада МТС колхозой түсэбөөр хараалагдаагүй хүдэлмэри хэдэг һэн. Тиигээдшье колхозууд өөһэдынгөө мэдэлдэ тусхай машина, техникэгүй байхадаа шухала хүдэлмэреэ хаһа саг соонь хэжэ шададаггүй байгаа бшуу. Юундэб гэхэдэ, машина, зэмсэгүүдые абахын түлөө МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэй уртын хэлсээ баталһаар сагаа үнгэргэжэрхидэг байгаа гээшэ. Мүн МТС-эй зарим механизаторнууд колхоздо хүдэлмэри хэхэдээ гансал түсэбөө дүүргэхэ гэжэ бодоод, хэһэн юумэнэйнгээ шанарые доошолуулдаг һэн.

Мүнөө машина, техникые колхозууд худалдажа абаад байхадаа, тэдэниие таарамжатай, зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадаха байна. Гэхэтэй хамта, заводууд колхозуудай эрилтые хангахагүй, муу машинануудые гаргадаг байһаниинь мэдээжэ. Бүтээсэ багатай, муу машинануудые колхозууд саашадаа худалдажа абахагүй ха юм. Энэ хадаа заводуудай һайн машина гаргадаг болохо хэрэгтэнь ехэ нүлөө боложо үгэхэ ушартай.

Манай Хориин МТС-эй харьяата колхозууд энэ шухала шиидхэбэриие халуунаар дэмжэнэ. Миллион хахад тухай олзо доходтой Ленинэй нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Улаан Одон» колхозууд энэ жэлдэ машина, зэмсэгүүдые худалдажа абаха аргатай. Мүнөө колхозуудта машина, техникэ зүбөөр хэрэглэжэ шадаха мэргэжэл ехэтэй механизаторнууд, тракторна бригадын дүршэлтэй бригадирнууд олон болоо. «Коммунизм» колхозойхид өөһэдтөө хэрэгтэй техникэ, машинануудые худалдажа абахын тула 500 мянган түхэриг гаргашалха байна.

Колхозуудай өөрын машина, зэмсэгүүдтэй болоод байхада, абаһан продукциинь үнэ сэн горьтойгоор химдарха болоно.

Гэхэтэй хамта, машина, техникые колхозуудта худалдаха асуудалые зүбөөр шиидхэхын тулада колхозуудай арга боломжонуудые һайса тодорхойлхо хэрэгтэй. Хэрбээ зарим колхозуудай заһабарилгын база муутай, мүнгэ зөөрөөр бага байгаа һаань, машинануудай түлөөһыень аалихан һубарюулжа абахада болохо байна. Машина, зэмсэгүүдээ өөһэдөө заһабарилха аргатай колхозууд һаядаашье тэдэнээ худалдажа абахаар. Машина, зэмсэгүүдые зүбөөр хэрэглэхэ талаар ехэ мэргэжэлтэй, ажал хэрэгээ һайса мэдэхэ хүтэлбэрилэгшэд колхозые толгойлхо зэргэтэй.

Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоол хүдөө ажахын һалбаран хүгжэхэ арга нүхэсэл мүн.

В. Осипов, Хориин МТС-эй главна агроном.

Республикын агрономуудай конференци Улан-Удэдэ уржадар нээгдээ. «Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолые, СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые конференцидэ хабаадагшад ехээр һайшаажа зүбшэн хөөрэлдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: конференцидэ хабаадагшад хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Өөрын машина, техникэтэй болохомнай

1953 ондо болоһон КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ тухай тогтоол баталан абаа һэн. Тиигэһээр 4—5 жэл үнгэрбэ. Энэ туршада колхозуудай ажабайдалда тон ехэ хубилалтанууд болоо гээшэ. Колхозууд ниитынгээ мал ажалда онсо анхарал хандуулһанай, гүрэн түрын тон ехэ туһаламжын ашаар һү, мяха, тоһо абалгые эрид дээшэлүүлжэ шадаа. Мүнөө һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ гэһэн парти, правительствын зорилгонуудые хүдөөгэй ажалшад амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Машинно-тракторна станцинуудай туһаламжаар колхозууднай газар тариалан эрхилхэ хэрэгые һайжаруулжа, тарянай, тэжээлэй ургамалнуудай ехэ ургаса абадаг, ниитынгээ адуу малые бүдүүн тэжээлһээ гадна, шэмэтэ болон концентрированнэ тэжээлээр хангадаг болоо. Энээнэй ашаар колхозууд, тэрэ тоодо манайшье колхоз һүүлшын хэдэн жэл соо һү, мяха, тоһо абалгые 2—2,5 дахин дээшэлүүлжэ, олзо доходоо эрид ехэ болгобо. Жэшээнь, 1953 ондо манай колхоз 4973 центнер һү, 1721 центнер мяха, 228 центнер нооһо абаһан байбал, 1957 ондо 8323 центнер һү, 3126 центнер мяха, 515 центнер нооһо абаһан байна. Хэрбээ 1953 ондо үнеэн бүриһөө 480 литр һү һаадаг, хонин бүхэнһөө 2,2 килограмм нооһо хайшалдаг, тахяа бүхэнһөө 39 үндэгэ абадаг байбал, 1957 ондо үнеэн бүриһөө 1058 литр һү, хонин бүриһөө 3,154 килограмм нооһо, тахяа бүриһөө 94 үндэгэ абаабди. Тиихэдэ хонидой үүлтэр һайжаруулһанай ашаар гүрэндэ ехэнхидээ нарин, нарибтар нооһо тушаадаг, худалдадаг болообди.

Мүнөө манай колхоздо олзо доходоо бүри ехээр дээшэлүүлхэ арга боломжо бии. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай 4 миллион 50 мянган түхэриг олзо доход оруулһан байна. Зүгөөр доторойнгоо арга боломжые һайнаар хэрэглээ һаа, энээндэ орходоо нэгэ хахад дахин ехэ олзо оруулха аргатай байгаабди.

Теэд манай ажал хүдэлмэридэ нэгэ ехэ дутагдал бии. Юуб гэхэдэ, һүүлшын жэлнүүдтэ дан ехээр МТС-тээ найдаад, тарянай болон тэжээлэй ургамалнуудые муугаар таридаг, ургуулдаг болонхойбди. Хабар, зуниинь газараа һайнаар уһалдаггүй, үбэлдөө. хэдышье олон мори унаатай байһан аад, наг шэбхэ поли дээрэ шэрэхыень МТС-һээ трактор хүлеэжэ байдаг заншалтай байгаабди. Энээн дээрэһээ үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд жэл бүри дүүргэгдэдэггүй һэн. Тиимэһээ газараймнай хүрьһэн муудажа, һайн ургаса үгэнэгүй. Мүн тарилга, хуряалгын үедэ колхоз. МТС хоёрой бэе бэедээ найдаһан ябадал дээрэһээ хүдэлмэри унжагайржа, ургасымнай шанар муудадаг һэн.

Мүнөө КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум «Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай» тогтоол гаргаба гээшэ. Энэ тогтоолые манай колхознигууд үнэн зүрхэнһөө һайшааба.

Аймагай колхозууд, тэрэшэлэн манай Калининай нэрэмжэтэ колхоз хүсэтэ ехэ техникые шадамар һайнаар хэрэглэхэ аргатай болоо. Жэшээнь, манай колхоз өөрынгөө хүсөөр бариһан, 150 киловатт хүсэтэй хоёр электростанцитай, 20 шахуу автомашинатай, хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ элдэб олон машина зэмсэгтэй. Колхоздомнай дүй дүршэлтэй механизаторнууд олон. Хэрбээ трактор, комбайнуудые худалдажа абаа һаа, тэдэндэ эзэн шэнгеэр хандажа, хэрэглэжэ шадаха аргатайбди.

Колхознай 22 мянган гектар эдлүүриин газартай байна. Тэрэнэй 6300 гектарынь тариалан юм. Тарилга, хуряалгын үедэ машинно-тракторна станциһаа 14—15 трактор, 7—8 комбайн, мүн бусад олон хүдөө ажахын машинануудые абажа хүдэлгэдэг байнабди. Теэд машина, техникые заримдаа буруугаар ашаглаһанай эсэстэ тэдэнэйнгээ хүсые оройдоо 70—80 процент хэрэглэдэг байгаабди.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолые манай колхозой эдэбхитэд халуунаар дэмжээд, 14 трактор, 8 комбайн, бусад олон хүдөө ажахын машинануудые худалдажа абаад, табан жэлэй болзор соо гүрэнтээ тоосохо гэһэн шиидхэбэри гаргаба.

П. Б. Будаев, Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Аша туһань тон ехэ байха

Хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха, тэдэнэй техникые колхозуудта худалдаха тухай партиин ЦК-гэй Пленумэй тогтоол хадаа хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ, хүдөө ажахын продукт-нуудай үнэ сэнгые химдаруулха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай байна.

Колхозууд өөһэдын техникэтэй болоходоо тэдэнээ зүбөөр ашаглаха болоно. Мүнөө МТС-үүдэй буусада хүндэ сэнтэй, бүхэли жэлдээ биратайгаар хэрэглэгдэдэггүй машинанууд олон байдаг. Тиихэдэ шухала хэрэгтэй машинанууд дутана. Харин мүнөө колхозууд хэрэгтэй техникэеэ өөһэдөө шэлэн худалдажа абаха аргатай болоно. Манай промышленность колхозуудые хэрэгтэй шэнэ техникээр хангаха хүсэтэй.

Мүн колхозуудые хүтэлбэрилгэшье гуримшуулагдаха болоно бшуу. Юуб гэхэдэ, МТС-үүдэй мэргэжэлтэд үдэртөө хэдэн колхозуудаар гүйлгэлдөөд лэ бусадаг, өөдтэй туһа хүргэдэггүй.

МТС-үүдтэ хүдэлжэ байһан мэргэжэлтэд—агрономууд, зоотехнигүүд, механигууд колхозуудта эльгээгдэхэ байна. Тиигэжэ колхозуудай фермэнүүдые, отарануудые болон бусад һалбаринуудые мэргэжэлтэд хүтэлбэрилхэ бшуу.

Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай партиин хараалһан хэмжээ-ябуулганууд хадаа мяха, тоһо, һүнэй хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхэ зорилгые түргөөр бэелүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна.

А. Пикаревский, Кударын аймагай Хамнигадайн МТС-эй директор.

МТС-эй директорнуудэй хабаадалсалгатайгаар партийна, советскэ эдэбхитэдэй зүблөөнэй

РЕЗОЛЮЦИ

КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй дүнгүүд тухай партиин обкомой секретарь нүхэр А. У. Хахаловай элидхэлые шагнаад байхадаа, партийна, советскэ эдэбхитэдэй зүблөөн «Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые халуунаар һайшааба. Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тушаа партиин бэелүүлжэ байгаа хэмжээ-ябуулганууд бүхы совет арадай аша туһатай бүрин тааралдажа, колхозно байгуулалтые саашадань бэхижүүлхэһээ гадна, абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар түрүү капиталистическэ оронуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэжэ, урдань гараха тушаа партиин XX съездын табиһан гол шухала экономическа зорилгые бэелүүлгэдэ ехэ туһа хүргэхэ байна.

Партиин айкомууд, горкомууд, партийна эхин организацинууд, советскэ органууд КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые, мүн нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые ажалшадта тайлбарилан ойлгуулжа, тэдэнэй дунда зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр эмхидхэхэ ёһотой гэжэ зүблөөн тоолоно.

МТС-үүдые хубилгаха тушаа хэмжээ бэелүүлхын тулада колхоз бүхэнэй байдалые хараадаа абан шэнжэлээд, хүдөө ажахын үргэн олон хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта дурадхалнуудые зохёожо, КПСС-эй обкомдо, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулхыень партиин аймагай комитедүүдтэ, аймгүйсэдкомуудта, МТС, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, МТС, колхозой партийна эхин организацинуудта тус зүблөөн дурадхаба.

1957 оной урьһаламжаар шүүбэринүүдэй түрүүшын тираж үнгэргэгдэхэнь

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжын (1957 ондо гаргагдаһан) облигацинуудай сэнгые түлэлгэ байгша оной мартда дүүргэгдэхэнь.

Предприяти, эмхи зургаануудай бухгалтери 1958 оной февралиин хоёрдохи хахадай салин үгэхэдөө, урьһаламжын облигацинуудые хүдэлмэришэд, алба хаагшадта барюулха. Таряашад 1958 оной мартын 15 хүрэтэр облигациингаа сэнгые түлэжэ дүүргээд, һүүлээрнь сельскэ Соведүүдэй найдалгатануудһаа тэдэниие абаха.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ гүрэнэй урьһаламжаар (1957 ондо гаргагдаһан) шүүбэринүүдэй түрүүшын тираж 1958 оной июниин 19-дэ Москвада үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

Хоёрдохи хэмэл одон дабшаһаар

Мартын 6-най үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон бүмбэрсэг дэлхэйе 1766 дахин тойробо.

(ТАСС).

МАРТЫН 16-най ВОСКРЕСЕНИ—СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ һУНГАХА ҮДЭР

ЭРХИМ ХҮБҮҮД, БАСАГАДАА СССР ГҮРЭНЭЙНГӨӨ ЗАСАГАЙ ДЭЭДЭ ЗУРГААНАЙ ДЕПУТАДУУД БОЛГОЖО НЭГЭН ДУУГААР һУНГАЯ!

Бэлигтэй хүтэлбэрилэгшэ

Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин 418-дахи Кяхтын округ

Уужам сэлгеэ Юрөөгэй голдо Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ миллионер колхозой центр — Ташар гэжэ ехэхэн тосхон һуурижанхай юм. Эндэ түрүүшынхеэ ерэһэн хүн шэнэ барилганuудай үргэн далайсатайгаар, һайн шанартайгаар бүтээгдэжэ байһые обёороодхидог. Энэ тосхоной үргэн сэхэ үйлсэнүүдээр алхалан ябахада урматай, хайшаашье харабал байрын гоё һайхан гооронсонууд, правлени, һургуули, клуб, сомоной Совет, магазинууд, амбулатори болон бусад байшангууд жэрылдэнэ.

—Мүнөөнэй Ташар урданайхиһаа тад ондоо—танигдашагүй болонхой,—гэжэ Юрөө нютагаархин хөөрэлдэдэг.

Артёльдэ ажалай үдэр эхилэнхэй. Малай олон гүүртэ, отара, барилганууд, ороohо хүрэнгэ сэбэрлэдэг тоогууд дээрэ, холо хээрэ полидошье — залиршагүй ажал бурьялна. Энэ тосхоной тээ урдахана хүсэтэ локомобилиин хүдэлхэ, механическа хюрөөгэй жиигэнахэ, мүн ашаанай машинануудай дүнгинэхэ, галта тээрмын лүжэгэнэхэ, сарбан һүхэнүүдэй сабшаха абяан таһарнагүй. Хүдэр шамбай хүбүүд эндэ буулгагдаһан бүдүүн шара мододы хайжа, ябталжа сүлөөгүй хүдэлнэ. Эгээл эндэ трактор болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилагшадай захада дүпэ гарамгай наһанай, хурса сагаан шарайтай, габшагай янзын хүн яаралтайхан ерэжэ мэндэшэлээд, хэжэ байһан ажалыень ажаглан харахадаа, урмашана хэбэртэй.

— Зай, нүхэд, партиин ЦК-гэй һаявын Пленумэй шиидхэбэри тухай дуулаа гүт? — гэбэ.

— Дуулаабди, Жамсо Бальжинимаевич. Колхозуудые машинно-тракторна базатай болгохо гэжэ партимнай сэсэн шиидхэбэри гаргаа байна. Тиимэһээ, манай бүтээхэ мастерской ехэхэн удхашанартай болохонь,—гэжэ харюусабад.

— Тон зүб. Энэ барилгаяа дары түргэн бүтээжэ ашаглалгада оруулая, машина, тракторнуудые олоор лэ худалдажа абахамнай гээшэ,— гэхэдэнь, тэндэ байгаашад нэгэн дуугаар зүбшөөбэ.

Түрүүлэгшэ Ванкеев артелиингээ ажахые саашадань дэбжүүлхэ зорилгоор орёо асуудалнуудые олониитэ колхознигууд, механизаторнуудтай зүбшэн хэлсэжэ, зүйтэй мэргэн шиидхэбэри гаргадаг байха юм.

Энэ нүхэр арба гаран жэлэй турша соо энэ колхозые таһалгаряагүй хүтэлбэрилнэ. Артелиингээ ажахые хүгжөөхын, бэхижүүлхын тула эсэшэ сусашагүй хүдэлдэг, ажал хэрэгээ һайса мэдэдэг, эмхидхэхы шадабаритай, эрилтэ ехэтэй, ажалшадта анхаралтайгаар хандадаг туладаа Жамсо Бальжинимаевич олоной дунда хүндэтэй болонхой. Тиимэл хадаа нүхэр Ванкеев һунгуулиин 418-дахи Кяхтын округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэжэ, арад зоной үндэр дээдэ этигэл найдабарида хүртэбэ.

**

Жамсо Бальжинимаевич Ванкеевэй ажабайдал, ажал-ябуулгань түрүү совет хүнүүдэйхидэл тон адли юм.

1932 он. Хамтын ажал тогтоохо гэһэн эрмэлзэлэй хүсэтэ долгин эбхэрэн ерээд, хүдөөгэй олон миллион таряашадай хамтын томо ажахытай боложо, шэнэ байдал зохёон түбхинэжэ байһан үе. Тэрэ жэл залуухан Жамсо ажалша малша нүхэдтэеэ хамта Юрөөдэ тогтоһон «Шэнэ зам» гэжэ хүдөө ажахын артельдэ ороһон юм. Ниитын ажал хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг туладаа 1934 ондо Юрөөгэй сомоной Соведэй секретариин тушаалда дэбжүүлэгдээ һэн.

Тэндээ хоёр жэл хүдэлөөд, Улаан сэрэгэй албанда мордоһон юм. Жамсо Бальжинимаевич армиһаа табигдаһанай һүүлээр Сэлэнгэ нютагтаа бусажа, аймагай центртэ ажаллаһан байгаа.

...1941 он. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэтэй сасуу нүхэр Ванкеев Советскэ Армиин зэргэдэ жагсажа, немецкэ фашистска булимтарагшадта эсэргүү хатуу шанга байлдаануудта хабаадалсан, дайшалхы габьяануудые олон удаа гаргаһан байна. Нэгэтэ иимэ ушар Брянскын тайга соо болобо. 1943 оной августын үеэр ахалагша лейтенант Ванкеевэй ротын автоматчигуудта Брянскын ой соо шэбээлһэн фашистнуудые үгы хэлсэхэ, удаа тээнь томохон бэлшэр станциие абаха гэһэн дайшалхы даабари үгтэбэ. Ой модон соо хоргодоһон фашистска сэрэгшүүдтэ эсэргүүсэн тулалдаһаар урагшаа дабшажа ябатарнь, хэды дахин булюу хүсэтэй дайсад ротые бүһэлэн добтолжо ороһон юм. Бэрхэшээлтэй хүндэ байдалда орobошье, Ванкеевэй ротынхид һүрдэн сухаряагүй. Ахалагша лейтенантынгаа зүб заабаряар шэн зориг гаргажа, хамтын шанга буудалгаар дайсадаа хяргажа мэдэбэд. Иимэ шэрүүн атакые тэсэнгүй фашистнууд олонхидоо алуулаад, тэрьедэн талииһан байгаа. Баатар габьяануудые гаргаһанайнь түлөө ротын командир Ванкеевтэ Александр Невскиин орден барюулагдаһан юм. Мүн дайшалхы габьяануудай түлөө медальнуудаар шагнагдаа, командованиин зүгһөө хэдэ дахин баясхаланда хүртөө бэлэй.

1944 ондо армиин албанһаа табигдажа ерэһэнэй һүүлээр, нүхэр Ванкеев түрэл колхоздоо бухгалтераар хүдэлөө. 1946 ондо коммунист Ванкеевые колхознигуудынь түрүүлэгшэ болгожо һунгаа һэн. Жамсо Бальжинимаевич харюусалгатай ажалда томилогдоод, нютагаархинайнгаа этигэл найдабарида хүртөөд байхадаа, колхозойнгоо ажал хэрэгые хүгжөөхын тулада хамаг хүсэ шадалаа, эршэ зоригоо гаргаһан юм. Тэрэ сагһаа хойшо энэл тушаалаа даажа байһаар. Артелиин ниитын ажахы, колхознигуудайнь байдал жэлһээ жэлдэ һайжарна.

Энэ колхозой гол һалбари болохо мал ажалые абаад үзэе. Хэрбээ 1950 ондо 11 мянга 827 хонитой байгаа һаа, мүнөө 31 мянга шахуу хонитой болоо. 1950 ондо эдлүүриин газарай 100 га бүридэ мнил 47 килограмм ноohон хүртэбэл, 1957 ондо —224,5 килограмм хүртэһэн байна. Мүн эбэртэ бодо малаар олон юм. Хамтадаа 2923 толгой үхэртэй. 1950 ондо эдлүүриин газарай зуун га бүридэ 2123 килограмм һүн һаагдабал, үнгэрэгшэ жэлдэ—3971 килограмм һүн һаагдаһан байха юм.

Тэрэшэлэн гахай, шубуунһаа гадна, зүгы болон халтар хара үнэгэд амжалтатайгаар үсхэбэрилэгдэжэ байдаг.

«Мал тэжээһэн—ама тоһодохо» гэжэ арад зон хэлсэдэг. Энээнһээ удхатай: колхозой олзо доходой ехэнхи хубинь мал ажалһаа ородог байна. 1950 ондо миллионһоо үлүүтэйхэн түхэриг олзо ороһон гэхэ гү, али ажалта үдэртэ 1 түхэриг 25 мүнгэ хубааһан һаа, үнгэрэгшэ жэлдэ олзо доходынь 4 миллион 720 мянган түхэриг боложо, ажалта үдэр бүридэ 6 түхэриг 50 мүнгэ хубаагаа.

һүүлэй жэлнүүдтэ колхознигуудай байдал нилээд һайжарба. Олонхинь шанга шадалтай, болбосон һуудалтай болонхой. Тэдэнэй гэртэ гардероб, буфет, ялагар шэрэтэй түмэр орон, радиоприёмник, оёдолой, һүнэй машинануудые харахат. Иимэ баян байншьегүй яахаб. Ажалта үдэрынь үндэрөөр сэгнэгдэнэ ха юм. Жэлһээлэн хэлэбэл үхэр харюулдаг Лопилов нүхэртэеэ хамта жэлэй хубааряар 18900 түхэриг, колхознигууд Норбо Цыбиков—16 мянга, Лубсандоржиев Цыренжап—18128 түхэриг, Шаги Зайтунов—15755 түхэриг, инвалид Жамсо Дондуков—16126 түхэриг, нүүжэ ерэһэн гахайшан Василий Голубков—15606 түхэриг абаһан байнад. Мүнгэнһөө гадна таряа, мяха, тоһо, мүн ондоошье ехэ юумэ абаһан байна бшуу. Иимэ жэшээнүүд олон. Колхозой гэшүүдэй гэр радиотой, электрын гэрэлтэй болоо.

Үзэсхэлэн һайхан газарта Самхагын аршаанай эхиндэ колхозой амаралтын гэр түхеэрэгдээ. Ажалдаа шударгуу колхознигууд правлениингээ путёвкоор тэндэ ошожо амардаг заншалтай.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хэды дахин хабаадажа, дипломуудаар, ашаанай болон хүнгэн машинануудаар шагнагдаа. Хорёод эрхим колхознигуудынь Москва ошожо выставкэдэ хабаадаһан, медальнуудаар шагнагдаһан юм. Тэрэ тоодо энэ колхозой суута һаалишан Долгоржап Цырендоржиева медаляар, «Победа» маркын хүнгэн машинаар шагнагдаа. Нүхэр Ванкеев өөрөө ВСХВ-гэй Ехэ, Бага алтан медальнуудаар шагнагданхай.

— Танай хүтэлбэрилжэ байдаг колхоз ажахыгаа улам хүгжөөхын тула энэ жэлдэ юу хэхэ түсэбтэйб? —гэжэ нүхэр Ванкеевһээ асуухада:

—Энэ жэлдэ миллион хахад литр һү һааха, 3,5 мянган центнер мяха абаха, 850 центнер ноohо гүрэндөө тушааха байнабди. Тэрэшэлэн 100 эхэ хонин бүриһөө 140 хурьга абаха, үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха, хонин бүриһөө 3 килограммһаа доошо бэшэ ноohо хайшалха, мүнгэн олзоёо 5,5 миллион түхэригтэ хүргэхэ, ажалта үдэр бүриин 9 түхэриг мүнгэ хубааха түсэбтэйбди. Теэд, энэ түсэбөө бэелүүлхын тулада ажалайнгаа бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, колхознигуудай байдал бүри һайжаруулха ёһотойбди гэбэ.

Арадай үнэн сэхэ хүбүүн, һунгуулиин 418-дахи Кяхтын округһоо СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болоһон Жамсо Бальжинимаевич Ванкеевые нэгэн дуугаар һунгая!

Р. БАЛДАНОВ.

10—10 айл даажа абанхай

Манай агитпунктда ехэ хүдэлмэри ябуулагдажа байна. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада зорюулан номуудай түсхай булан эмхидхээбди. Тэндэмнай элдэб номууд бии. Оронойнгоо хүгжэлтые харуулһан, агитаторнуудта туһаламжа болохоор ном дэбтэрнүүд олон. Аймаг дотор һүүлэй 4 жэлэй туршада туйлагдаһан амжалтые гэршэлэн харуулха диаграммануүд үлгэгдэнхэй.

Агитаторнуудай семинар болоно. 7 хоног соо нэгэ дахин һунгагшадта лекци уншагдадаг. Һаяын үдэрнүүдтэ хэдэн вечер үнгэргөөбди. Шаралдайн хүдөөгэй клубайхид, аймагай Культурын байшангайхид һунгагшадта зорюулжа концертнүүдые табяа.

Агитаторнууднай 10—10 айл даажа абаад, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг юм. Нүхэд В. Терехова, А. Потапова, М. Полоротова болон бусад ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэнэ. Тэдэнэр участогуудаараа ходо ябажа, һунгуулиин Дүримтэй танилсуулдаг, хөөрэлдөөнүүдые хэдэг байна.

КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой хүдэлмэрилэгшэд нүхэд П. Белозёров, В. Тумпуров агитпункт соомнай һаяар лекцинүүдые уншахань.

К. Именахоев, Мухаршэбэр тосхоной агитпунктые даагша.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын урда тээ

һунгагшадтаяа уулзаба

һунгуулиин 418-дахи Кяхтын округһоо Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Жамсо Бальжинимаевич Ванкеевтэй Кяхта городой һунгагшад уулзаба.

КПСС-эй Кяхтын айкомой секретарь нүхэр А. О. Нагаслаёв суглаае нээбэ.

Этигэмжэтэ нюур, Кяхтын хүдөө ажахын техникумэй багша нүхэр Бутаков үгэ абаад, Коммунистическэ партиин хүтэлбэрэер советскэ арадай гайхамшаг амжалта туйлажа байһан тухай хөөрэбэ. Оронойхүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд мяха, һү, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ США-е хүсэхэ гэһэн партиин уряае бэелүүлхын тула оролдожо байна.

Нүхэр Ванкеевэй хүтэлбэрилдэг Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз республика соогоо томохон колхозуудай нэгэн юм. Мүнөө гуша гара мянган хонитой болонхой. Жэлһээ жэлдэ колхозой олзо ехэ боложо байдаг, 1957 ондо 4 миллион түхэриг болоо. Этигэмжэтэ нюур нүхэр Бутаков мартын 16-да нүхэр Ванкеевые нэгэн дуугаар һунгаял гэжэ уряалба.

Городой дунда һургуулиин багша нүхэр Бойцова, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, мүнөө Кяхтын культурно-гэгээрэлэй һургуулиин һурагша нүхэр Галсанов депутадта кандидат нүхэр Ванкеевэй ажал ябуулга тухай хэлээд, мартын 16-най үдэр бултадаан дуугаа үгэхыень бүхы һунгагшадые уряалба.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат нүхэр Ж. Б. Ванкеев бүгэдэндэ хүндэтэйгөөр угтагдан, үгэ хэлээ. Колхозойнгоо туйлажа байһан амжалта, саашанхи зорилго тухай тодорхойгоор хөөрэбэ. Тон ехэ этигэл найдабари үзүүлһэндэнь һунгагшадтаа баясхалан хүргөөд, тэрэнииень харюулхын тулада бүхы шадалаараа оролдохоб гэжэ мэдүүлээ.

Д. Болхоев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутат[...] дидат М. А. Чернышов Холтосон руднигай шахтёрнуудтай хөөрэлдэжэ байна.

А. Истоминой [...]

Бултадаа дуугаа үгэе

Байкало-Кударын аймагай Кабанскын МТС-эй клуб соо 18 партсъездын, Пушкинай, Калининай нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» колхозуудай гэшүүд сугларжа, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат Прокопий Николаевич Андреевтэй уулзаба.

—Эхэ орон доторнай һунгалтаһаа һунгалта хүрэтэр ехэхэн юумэн хэгдэһэн, ажалшадай ажабайдал, ажаһуудал һайжарһан байна,—гэжэ этигэмжэтэ нюур А. М. Тыхенов хэлээ.—Манай округто депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Прокопий Николаевич Андреев 1910 ондо Горячинск тосхондо, загаһашанай бүлэдэ түрэһэн юм. Нүхэр Андреев 1930 онһоо хойшо республикымнай ой модоной промышленностьда таһалгаряагүй ажаллажа байнхай гэбэ.

—МТС-эймнай тосхон жэлһээ жэлдэ болбосон түхэлтэй боложо байна. Тиибэшье лаа хүүгэдэй яслиин үгы дээрэһээ боложо, зарим гэрэй эзэн эхэнэрнүүд ажаллянагүй. Эндэмнай ясли барюулха түш[...] налаа табихыетнай хүсэнэб[...] жэ үгэ хэлэһэн механизато[р] Быков, Рипп гэгшэд нүхэр А[...] вые гуйба.

«Путь к коммунизму» ко[...] түрүүлэгшэ нүхэр К. Ф. Ф[...] үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ [...] лээ:

—Манай колхозой гэшүүд П. Н. Андреевэй кандида[...] дэмжээд, колхозоймнай эконо[...] һайжаруулха тушаа һаналаа [...] хыень хүсэбэ.

Депутадта кандидат нүхэр [...] Андреев харюугай үгэ хэлэ[...] ажалшадай үзүүлһэн этигэл [...] барииe хэрэг дээрэнь бэелү[...] түлөө оролдохо байһанаа [...] лээ.

Удаань суглаанда хабаа[...] һунгалтын үдэр—мартын 16-да[...] тадаа ерэжэ, партиингаа, ар[...] гаа үнэн сэхэ хүбүүд, бас[...] нэгэн хүн шэнгеэр дуугаа үг[...] гэһэн һаналтай байһанаа мэд[...]

Урид дүүргэгдээ

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ «Забайкаллес» комбинадай Эрийскэ леспромхозой хүдэлмэришэд февралиингаа түсэбые хоёр үдэрөөр уридшалан дүүргэбэ.

Шамбай шииpaг хүдэлмэришэд түсэбэйнгөө ёһоор 25 мянган кубометр модо таллулха байһан аад, 3 мянга шахуу кубометрээр үлүүлэн дүүргэбэ. Тиихэдэ түсэбһөө гадуур 2500 шахуу кубометр шэрэгдэжэ, 50-яад вагондо һайн шанартай модон ашаалагдажа, ажахын хэрэглэмжэдэ ябуулагдаһан байна.

Модо бэлэдхэдэг пунктын (начальнигынь Ф. Н. Плексов, партийна организациинь секретарь И. Е. Шевелёв) хүдэлмэришэд даалгабариһаан гадуур 2.100 кубометр модо бэлдээ. Мүнөө эдэнэр нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые мартын 15-да дүүргэжэ, даалгабариһаа гадуур 2 мянган кубометр модо бэлдэхэ гэһэн социалистическэ уялга абаад, эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Н. Дабаин, Эрийскэ леспромхозой директорые орлогшо.

Паровозой „зүрхэ“ бүтээгшэ

Цех соохи олон станогуудай нэгэндэнь хурин улаан шарайтай, үргэн сээжэтэй, шамбай янзын, наһажаал хүн ехэл ханамжатайгаар ажаллана.

Энэ хүнэй ажаллажа байхые адаглан харахада, хэбэрынь ехэл орёо хүндэ, тон нарин деталь бүтээжэ байһан янзатай, нэгэн юумэндэ яаха аргагүй ээлэгдэшоод байдаг. Тиигэншьегүй яахаб даа. Паровозой цилиндр болохо угаа томо деталиие станогто бухэлөөтэй хатуу булад отолуураар тон наринаар мүлихэ гээшэ тиимэшье хүнгэн хэрэг бэшэ ха юм.

Уданшьегүй, 5 час боложо, ажалай үдэр дүүрэхэ тээшээ болобо. Алишье цех сооһоо даа, нэгэ хүн гаража ерээд:

—Зай, Данзан Тубанович, гэр тээшээ гэшхэлхэмнай гү даа?—гэһээр бүтээһэн деталяа шалгажа байһан Баторовай хажууда дүтэлнэ.

Нэгэ багахан хүлеэд гээрээл даа, бишни зэр зэмсэгээ суглуулжархиһуу,—гэжэ хажуудахи нүхэртөө харюусаад, Данзан Тубанович станогоо байлгажа, зэмсэгүүдээ байра байрадань табижа эхилбэ.

Энэ нүхэрнай 1935 ондо бурядай түрүүшын гигантда ажаллахаяа ерэһэн юм. Хүдөө нютагтаа шарга, тэргэ дархалхые һайса шудалжа, адуу мал харууһалжа ябаһан Тубанай Данзан оньһото машина, станогуудые мэдэхэшьегүй шахуу ябаһанаа хэдэн сагай үнгэрһэн хойно заводой эрхим хүдэлмэрилэгшэдэй нэгэн болоо һэн. Гадна, энэ нүхэр уралан нарижуулгын дурадхал оруулдаг.

Нүхэр Баторов арбаад жэлдэ токарёор ажаллажа, эрхим мэргэжэлтэй болоһонойнгоо удаа, түмэр харуулдажа һураа. Оролдосото ажалайнь үрэ 1957 оной дүүрэхэдэ тобойн харагдаа бэлэй. 1958 онии угтахадаа Данзан Тубанович жэлэйнгээ түсэбые хоёр дахин дүүргэжэрхёод, нүхэдэйнгөө амаршалхада маһар маһар энеэжэ байгаа һэн. Мүнөө эрхим харуулдагшын үбсүүндэ «Түмэр замай машина бүтээлгын эрхим хүдэлмэришэн» гэһэн значок холоһоо яларан харагдадаг. Тиихэдэ БМАССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамота гэртэнь аятай зохид рамада һүүлгагданхай байдаг.

Нүхэдтөө туһалхаһаа арсадаггүй энэ харуулдагша өөрынгөө мэргэжэлдэ хэдэн арбаад залуушуулые һургажа гаргаа, мүнөөшье һургаһаар. Данзан Тубановичын халаанай харуулдагшад Даша Дармаев, Андрей Сезонов гэгшэд баһал тэрэнэй дүй дүршэлһөө нилээд олон юумэ ойлгожо, эрхимээр ажалладаг болонхой.

Байгша оной январь һарада даалгабаряа 250 процент дүүргэһэн нүхэр Баторов Донбассай шахтёр Николай Мамайн үүсхэлые дуулахатаяа хамта, үдэр, һарынгаа даабариие гурба дахин үлүүлэн дүүргэхэб гэжэ мэдүүлбэ.

Улан-Удын ПВЗ-дэ паровозой «зүрхэ» бүтээдэг Данзан Тубанович Батаров СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ шадал мэдүүлэн ажаллажа байнхай.

Будажап Машкинов.

...олхозоо хонёор баяжуулагша

...д наһатайһаа хойшо хони-...ноһоо дахасалдажа, малшан ...н Цырен-Жамсын урдань ...й тулиһан, мүнөө үзэһэн ха-...хэһэн бүтээһэн юумыень ...хо, харуулха болоо һаа хэ-...үүдаһаар, хэдыхэн үгөөр ...эхэгүй байха.

...нь энэ бороо саһанда, һал-...ургаанда, хүйтэн халуунда ...басагамни яажа ябана хаб ...гэжэ һанаа хатан һууһан ...нэрхы сэдьхэл уярбашье, ...хэнтэг һанаан, хомхой сэдь-...надаггүй, арбаадтайхан ар-...ухибүүе магтадаггүй һэн. ...гаһаа хойшо ажал хэжэ ...н энэ хонишон Октябриин ре-...ин лэ удаа жаргалаа олоо. ...оликада колхозуудай бай-...һанай ашаар лэ Цырен-... алдар сууда гаража ...а. 1931 ондо артелиин анха ...ной һүүлээр һүрэг даа-...аад, колхозой түрүүшын ...одой нэгэн бололсобо. Тэ-...эһээ хойшо нүхэр Эрды-...Борьёогой сомоной Сталинай ...кэтэ колхоздо хонишоноор ...ана. Олон жэлдэ хонин ажал ...худэлжэ, туйлай ехэ дүй ...һэй болоо.

...эр Эрдынеева анхан 290 тол-...лтэртэ хонидые даажа абаад, ...н жэлэй туршада тэдээнээ ...холо гаратарнь олошоруу-...

...гэ оронoo хамгаалгын Агуу-...айн эхилжэ, нүхэр Эрдынеева ...оролдосотойгоор ажаллажа ...хаана бэрхэшээл тохёолдо-...ндэл Цырен-Жамса ябалсаа. ...н ажалай бригададашье хүдэ-...аалишаншье болоо. Правле-...эльгээһэн лэ газарта ажал-...ртелиин ажалда үнэн зүрхэн-...оролдожо ябадаг, ниитын ...эридэ эдэбхитэйгээр ха-...алсадаг энэ түрүү мал-... колхозой коммунистнуудай, ...на эхин организациин һай-...аар КПСС-эй гэшүүнэй зэр-...1942 ондо абтаа һэн.

...най һүүлээр нүхэр Эрдынеe-...э хонидой отарые даажа аба-...рэ гэһэнһээ хойшо нэгэл ота-...рээ таһалгаряагүй ажалла-...ихэдээ тэрэнэй тоо толгойе ...олгожо, колхозойнгоо хонин ...е хүгжөөхэ хэрэгтэ бага бэ-...ижалта туйлаа.

...а гаран жэлэй туршада тэ-... түлжүүлһэн хурьгад мүнөө ... отара хонид болонхой. Цы-...Жамсын шадабаритай гараар ...урбаган мал болгогдоһон бай-...дэнние түл түрһэнтэйнь тоо-...болоо һаа хэды мянган хонид болоо гээшэб! Тиихэдэ колхоздоо, мүн гүрэндөө хэдэн сомоо ноохо үгөө гээшэб! Юрэдөө артельдээ оруулһан олзо доходынь хэдэн түмэдэ хүрөөб!

Ринчинов Данзанай, Раднажапов Дашижабай, Цынгунов Мижидэй, Ванданов Доржиин, Цыремпилова Дариин, Ухинова Бутидэй, Цыренов Цыренжабай, Дашижапова Цырен-Дыжидэй отаранууд хэнэй түл гээбта? Цырен-Жамса Эрдынеевагай харууһалдаг хонидой түл ха юм!

— Гараха түрэхэһөө хойшо гэнтэ хонишон болошоһон бэшэ ха юмбиб. Баһал һайн хонишоной хажууда ябалсажа, тэрээнһээ юу хээхэниие һураа гээшэ һэм. Тиигэжэ хонишон болоо бэлэйб. Мүнөө колхозой хонишон байһан Дари Цыремпиловатай хамта хүдэлжэ, тэрэнэй дүршэлөөр хони үсхэбэрилгын дадал олоо хүм,—гэжэ тэрэ даруугаар хэлэнэ.

Энэ отара жэл бүхэндэ олон хурьга абажа, һайнаар түлжүүлнэ. Тиихэдээ үгтэһэн даалгабари түсэб хододоо дүүргэнэ. Борьёогой энэ түрүү хонишон 1958 ондо 100 хонин бүриһөө 140 хурьга абаха уялгатай.

— Урдань үбэл хурьгадые абагша һэм. Мүнөө жэл хонидни мартда хурьгалха. Хонид хүшэтэй һайн байгаа һаа олон хурьга үгэжэ шадаха байна. Тарган, хүшэ һайнтай хониноо һайн хурьгадай гарадаг байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ хонидойм шадал хүшэн һайн,—гэжэ нүхэр Эрдынеева хөөрэнэ.

Нүхэр Эрдынеева намартаа, илангаяа август, сентябрь һарануудта хонидтоо хүшэ абхуулдаг байха юм. Тиихэдээ хонидые намар, сентябрь һара соо үдэр бүхэндэ бэлшээридэ гаргангүй, зарим үдэр хорёодоо хаажа үнжүүлдэг. Энэ ушарта хониной арһа мяхан хоёрой хоорондохи хөөһэн һуужа, хонид уяа абаһан мориндол хатуужадаг, хүйтэ нойтондо дабагдахаяа, мүн хатайрдахаяа болидог байна. Гадна, улаан ангирай набша хониндо эдюулхэдэ баһа хатайрдадаггүй гэжэ нүхэр Эрдынеева хөөрэнэ.

Коммунистка Цырен-Жамса Эрдынеева эрхим ажалаараа олоной дунда хүндэтэй боложо, партиин Зэдын айкомой пленумэй гэшүүнээр дэбжүүлэгдэнхэй.

Ажалдаа алдартай, колхоздоо хүндэтэй энэ хонишон мүнөө шэнэ түл олоор абахаар бэлэдхэжэ байна.

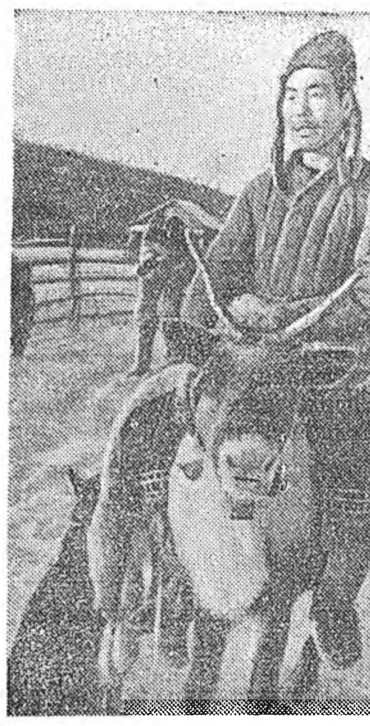
Н. Цыбенов, манай корр.

Манай газетын эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэд Бадма Шойдоков, Мэлс Сам... (Закаменай аймаг).

Ф. Балдаевай зурагууд.

Ортон тосхондо 4 жэл соо ямар хубилалта болооб

Ой соо нохойн хусаха абяан дуулдаад, уданшьегүй буу һүрэшэбэ. Хэдэн алхын газарта байһан үндэр модонһоо бишыхан һагсагар ангай унажа ябахань харагдаба. Энэнь агнууриин сезоной эхилһэнһээ хойшо Евдокия Макаровна Урпиуловагай бариһан найман зуудахи хэрмэн байгаа. «Путь к коммунизму» колхозой ангуушадай дундаһаа нүхэр Урпиулова сезон соо ан бариха даабаряа түрүүлэн дүүргэбэ. Энэ суута эхэнэр 50 жэл шахуу ой тайгаар агнажа, 30-аад мянган хэрмэ, хэдэн зуугаад һолонго, үен, шэлүүһэ, доргон гэхэ мэтые барижа, арһыень тушааһан байна.

Заха хизааргүй уужам, бүтүү бүглүү Баунтын тайгада хэдэн зуугаад ортон ангуушад ябадаг. Мүнөө үбэлэй агнууриин сезон илангаяа урагшатай байгаа. Аймаг соохи ангуушад 2 миллион түхэригтэ ангай арһа гүрэндөө тушааба. «Путь к коммунизму» колхозой анггуушад Д. Басаулов, А. Басаулов, П. Дандеев, Л. Басаулова, Е. Урпиулова, И. Басаулов ангай арһа тушааха түсэбөө 2—3 дахин үлүүлэн дүүргээ.

Колхозой анггуушад 1954 ондо 80 мянган түхэриг олзо оруулһан аад, үнгэрэгшэ 1957 ондо 242 мянган түхэригэйхиие оруулаа.

— СССР-эй Верховно Советэй урдахи һунгалтын һүүлээр колхознай томодхогдоо һэн. Тиихэдэ гэр байраар дутамаг байгаабди. Харин мүнөө ортонгууд һаруул, уужам гэрнүүдтэй болоо. Тосхондо клуб, һургуули, ухибүүдэй сад, ясли, библиотекэ, гостиница, магазин гэхэ мэтэ бии болонхой,

—гэжэ «Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшын орлогшо Степан Мордонов хөөрэнэ.

Колхозой эхэнэрнүүд, ухибүүд халуун анхаралаар хүреэлэгдэнэ. Урдань ортон эхэнэр агнууридa ябахадаа тайгаа соо түрэдэг байгаа һаа, мүнөө больницада наарайлна. Ортон ухибүүд яслида, садта хүмүүжүүлэгдэнэ. Һургуулиин һурагшад гүрэнэй зүгһөө эдеэ хоолоор, хубсаһаар хангагдана.

Колхозой гэшүүдэй жэл ерэхэ бүри баян байдалтай боложо байһаниинь элитэ. Тэдэнэр радиоприемник, часы; үнэтэй эд бүд гэхэ мэтые магазинһаа худалдан абана.

Ортон колхознигууд һайн анггуушад байхаһаа гадна, оро үсхэбэрилдэг, модо дархалдаг, ондоошье ажалда бэрхэ юм. Эхэнэрнүүдынь һаалишанаар, тугалшанаар, огородой бригадада хүдэлмэрилнэ.

Колхоздонь гурбан автомашина, трактор, мотоцикл, пилорама гэхэ мэтэ бии. Мүнөө жэлдэ үшөө нэгэ трактор худалдажа абаха, электростанци баригдаха, фермын ажал оньһожоруулагдаха.

Мүн «Заветы Ленина» гэжэ колхоз хүгжэжэ байдаг. Хэдэн зуугаад ортой болоо. Октябриин революциин 40 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум анггуушад А. Догончиниие, А. Догончинае, орын фермын даагша М. Догончиниие Хүндэлэлэй грамотаар шагнаһан байна.

Колхозой центр—Джилинда тосхон Багдаринһаа зуугаад гаран модо болохо юм. Тиигэбэшье тэндэхи зон бэшэг, газетээ саг дары абажа байдаг. Һургуули, библиотекэ, клуб бии болонхой.

Ажахыдаа, культурна барилгадаа амжалта туйлаһанай түлөө эдэ хоёр колхоз аймагай хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

Мүнөө колхозой агитпунктнууд орой болотор гэрэлтэй яларжа байдаг. Агитаторнуудынь СССР-эй Верховно Советэй һунгалтын Дүрим тухай, депутадта кандидадууд тухай һунгагшадта хөөрэжэ үгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Путь к коммунизму» колхозой эрхим анггуушан Степан Мордонов.

Ф. Сорокиной фото.

П. Казаринов.

Мархайн аша Тархай

„Хабша хабшатар хабһанай забһараар"

Хүндэтэ Тархай!

Та эльбэ (фокус) һайса хараһан байгаа ёһотойт. Бэрхэ эльбэшын али нэгэн юумэ баряад байтараа шурд һард гүүлээд үгы болгожорхихыеншье хаража, гайхан һонирхоһон байгаа бэзэт. Теэд эльбэшэ хүн бариһан юумэеэ үгы болон болгодог бэшэ, харин оньһон арга хэрэглэн, харагшадай нюдэ бүрлэдэг ха юм даа.

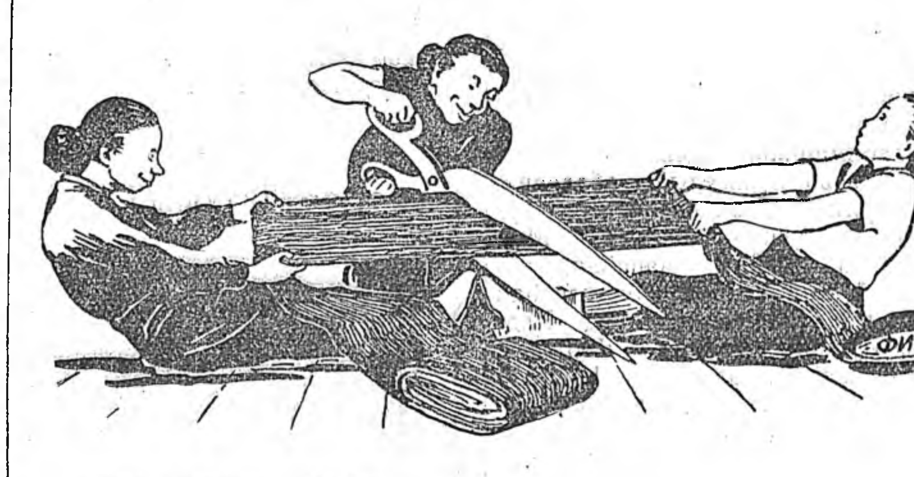
Тээсгэн манай эндэ эльбэшье бэшэ һаа, үнэр һалхяараа, янза түхэлөөрөө эльбэдэл адли юумэн болоо. Баргажанай аймагай эд хэрэглэгшэдэй союз нүүдэл наймаанда гаргажа, холын гүүртэнүүдэй малшадта худалдахынь тула нэгэ хүсөөг хилэн (вельвет) Уланай сельподо эльгээбэ. Теэд, тэрэ хилэнэй аймсоюзай складһаа гарахань, сельпогой складта орохонь харагдаад, толгойгоороо үгы болошоо!

Асууһаар, һурагшалһаар, мүшхэһөөр, мүрдэһөөр байтар, «нюуһан юумэнь нюрганай забһараар, хабшаһан юумэнь хабһанай забһараар» бултайжа гаралай. Сельпогой бухгалтер Г. Б. Дамбаева, счетовод М. И. Козулина, складые даагша Ж. Л. Бубеева гэгшэд хушуу холбожо, үгээ ойлголсоод, гушаад метр тэрэ хилэнгые склад соогоо хубаажа абашаһан байба.

Энээниие мэдэһэн сельпогой түрүүлэгшэ Шагдур Эрхитуевич Эрдынеев ямаршье хэмжээ абангүй, тархиинь эльбээд табижархёо.

Иимэһээ, аймсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр А. Г. Колмаковто энээн тухай дуулгажа үгыт.

У. Уланов.

Уланай сельподо болоһон «эльбэ» иимэрхүү байгаа хаш.

„Мархайн аша Тархайда" бэшэһэнэй һүүлээр

„Горхо үзэнгүй гуталаа тайлана"

Манай газетын февралиин 14-нэй номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоһон бэшэг соо Ахын аймагай коммунальна ажахын таһагые даагша нүхэр Дарбаковой халирхай ажал, тэрэнэй гүрэнэй мүнгэхаа хамаагүй сасажа байдаг тухай хэлэгдээ һэн.

Ахын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Гулгоновой манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, бэшэг соо заагдаһан баримтанууд зүб байба. Тус бэшэг аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Коммунальна ажахын таһагай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, өөрынгөө ажалай дутагдалнуудые усадхаха, электростанци, пилорама таһалгаряагүй һайнаар хүдэлгэхэ талаар зохихо хэмжээ абаха гэһэн эрилтэ аймсоведэй гүйсэдком нүхэр Дарбаковто хэбэ.

* *
*

"Мангарланхай наймаалагша"

Закаменай аймагай Цакирай сельпогой магазинай наймаалагша Гонгорова ажалай журам эбдэжэ, зоргоороо ороно, архиин «арбан гурбан жолоогой» нэгэндэ сохюулшоо гэжэ дурсагдаһан гаршагтайгаар манай газетын «Мархайн аша Тархайда» толилогдоһон бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа.

Бэшэг соо заагдаһан баримтанууд булта тодорбо. Магазинай наймаалагша С. Гонгорова ажалһаа сүлөөлэгдөө гэжэ манай редакцида Закаменай аймпотребсоюзһаа абтаһан харюу соо мэдээсэгдэнэ.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

Шухала хэрэгсэлнүүд асарагданагүй

Барилгада шухала хэрэгтэй хэрэгсэлнүүд Ахын аймагай хүдөөгэй магазинуудта огто наймаалагданагүй. Жэшээлхэдэ, модо няаха сабуун, гар хюрөө, фанерэ, цемент, хүнгэн һүхэ, алха, дүшэ гэхэ мэтые магазинуудта олохонь бэрхэтэй байдаг.

Дархашуул Сырен-Жаб Самаев, Дамба Мадагаев гэгшэд эдэ хэрэгсэлнүүдые асархыень аймпотребсоюзай правленидэ хэдэн дахин хандаһан байха юм. Теэд, тэдэнэй гуйлта мүнөөшье болотор дүүргэгдэнэгүй.

Д. Дугаров.

Юун тухай яажа бэшэхэб?

...нэ асуудал газетэдэ сурбалжа-...лагша хүдэлмэришэн, хүдөө бэ-...шэдэй урда хододоо шахуу та-...жа байдаг. Илангаяа газетэдэ ...бэшэжэ эхилжэ байһан хүнүүд ...тухай бэшэхээ һанажа чададаг, ...ан гээд бэшэхэ аргаяа оложо ...аг гээшэ.

...иимын тула энэ асуудалаар нэ-...ды зүбшэл гэхэ гү, али һанам-... хүдөө бэшэгшэдтэ зорюулан энэ ...тья дотор бэшэхээ һанаһан ...гаабди.

...орреспонденци, информаци ...шо мэдээсэл) газетэдэ бэшэхэ ...шэл шудалһан хүнүүд манай ...өө бэшэгшэдэй дунда олон ... юм. Ториин аймагай Алцагай ...оон жэлэй һургуулиин багша ...аил Дугарович Цаганов, Хо-...н совхозой табадахи фермын ...организациин секретарь Гал-... Аюшеевич Цыренов, Мухаршэ-...эй аймагай инкубаторна стан-...н директор Александра Рещи-...а, КПСС-эй Кударын айкомой ...труктор Санжа Жаргалович Та-...ов болон бусад олон хүдөө бэ-...шэд газетэдэ саг үргэлжэ, удха ...нтайгаар бэшэхэ юумэеэ алдан-... олодог.

...эхын хажуугаар, нэгэ хэды нэ-...тоонуудые табижархёод, статья ...дакцида эльгээгээ гээшэбди гэ-... һанажа һуудаг хүнүүд хүдөө ...шэгшэдэй дунда мүн лэ үсөөн ...шэ бии. Теэд, эдэ нүхэдые тиимэ ...эр зэмэлхыншье аргагүй: юуб ...хэдэ, тэдэнэр һонин бэшэгтэ сур-...лжалха гэһэн хэдышье халуун ...үсэлтэй байбал, энэ хэрэгэй оншые олоогүй байдаг. Тиимэ дээрэһээ «түүхэй» бэшэгүүдые редакци руу ябуулдаг байна гээшэ. Зүгөөр иимэ «түүхэй» бэшэгүүдые «болгохо», буйлуулхын тулада редакциин «тогоон» соо нилээд удаан «шанаха», элдэб зүйлнүүдые нэмэжэ, минаруулха мэтээр — угаа ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй болодог.

Юун тухай бэшэхэб?—гэһэн асуудалда сэхэ харюу, тодо заабари үгэхын аргагүй юм. Тиимын тула хүдөө бэшэгшэ юун тухай бэшэхээ нютагайнгаа байдал дээрэһээ хараад лэ мэдэхэ ёһотой болоно. Жэшээнь, иимэ ушар болодог. Хабарай тарилгада һайнаар бэлдэжэ байһан колхоз гү, али бригадын дүршэлые бэшэжэ эльгээхые редакциһаа хүдөө бэшэгшэдтэ захихадань, харин тэндэнь тарилгада бэлэдхэл яндан муугаар ябажа, зүгөөр, үнеэдһээ һү ехээр һаажа абаха, малай түл абаха хүдэлмэри тон һайнаар ябажа байба гэлэй. Иимэ ушарай тохёолдоод байхада, хүдөө бэшэгшэ хадаа редакциин захяае дүүргэжэ шадахагүй болоно. Нэгэ һаа тарилгада бэлэдхэл тухай шүүмжэлхы статья бэшэхэ, үгышье һаа тад ондоо статья—һү һаалга, түл абалга тухай һайн статья бэшэхэ баатай болоно.

Эдэ бүгэдэ дээрэһээ ямар тобшолол хэхэ болонобибди гэхэдэ, хүдөө бэшэгшэд хадаа газетэдэ бэшэхэ темэнүүдээ, асуудалнуудаа нютаг нютагайнгаа байдал дээрэһээ бэдэржэ олохо ёһотой. Мүн Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын политикын, совет арадай үмэнэ тэдэнэй табиһан зорилгонуудай танай колхоздо, совхоздо, МТС-тэ, зургаанда ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай тодо һонороор бэшэжэ байбал, эрхим һайн статья, эрхим һайн газетнэ темэ болохо үгэхэл.

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Правительство хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандахадаа таряанай ургасые улам дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго табина. Тиихэдээ машина, техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр, һайнаар ашаглаха; шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ; колхоз бүхэниие зүб севооборотой, район, колхоз, совхоз бүхэниие нютаг нютагтаа тааруу үрэһэтэй болгохо; дэлхэйнгээ баялигые, илангаяа газараа зүбөөр эдлэхын тула нютаг нютагтаа таарууагаар холын хараата түсэб зохёохо; илангаяа шиигээр ехэ газарнуудта пар хахалдаг болохо; хуряалгын үедэ ургасын гээлтэ хоролтотой тэмсэхэ; техническэ культура, хартаабха, овощь ехээр ургуулдаг болохо гэһэн иимэ тодорхой зорилгонууд хүдөө ажалшадай урда табигдана.

Парти, правительство энэ Хандалга соогоо малай тоо толгойе бүри олон, ашаг шэмыень улам ехэ болгохо гэжэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые уряална. Тиихэдээ тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, илангаяа кукуруза ехээр тариха, шэмэтэ тэжээл мүнөө жэл нёдондоноййхиһоо 2—3 дахин ехээр бэлдэхэ, 1958 ондо гектарһаа дундa зэргээр 30 тонноһоо доошо бэшэ кукурузын ногоон набша хаанашье һаа абаха; кукурузаһаа гадна клевер, люцернэ, люпин, овёс викэ хоёрой холисые тариха; һүнэй түлөө тэмсэхэдэ гансашье ехээр һаахын түлөө бэшэ, мүн үдхэн тоһолиг һү һаахын түлөө тэмсэхэ гэхэ мэтын зорилго табигданхай.

Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай парти, правительствомнай айхабтар ехэ удхашанартай зорилго табиба. Энэ хадаа хамтын ажалтай болоһонһоо хойшо хүдөө ажахыда бэелүүлэгдэхээ байгаа хоёрдохи иимэ ехэ хэмжээ-ябуулга гээшэ. Энээн тухай ажалшадай һанамжа дурадхалнуудые манай хүдөө бэшэгшэд саг дары мэдээсэжэ, һонирхолтой, удха һайнтай статьянуудые эльгээжэ байха зэргэтэй.

Хүдөө бэшэгшэд! Парти, правительствын табиһан эдэ зорилгонуудай танай нютагта хэрээр дүүргэгдэжэ байһан тухай манайшье, ондоошье газетэнүүдтэ бэшэжэ байхыетнай бата найданабди.

Эдэ зорилгонуудай бултанайнь бэелүүлэгдэжэ байһан тухай нэгэ доро бэшэхэ болоо һаа, хүшэ хүртэхэгүй юм бэзэ. Тиимын тула али нэгыень абажа, һайнаар бэелүүлэгдэжэ байбал—һайнниинь, муу һаа—мууень дэлгэрэнгы тодоор манайгаа газетэдэ бэшэжэ байгыт, нүхэдүүд!

Газетэдэ бэшэхэ гээ һаа, барагдашагүй олон асуудал бии юм бэзэ. Партийна, комсомольско организацинуудай хүдэлмэри тухай, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар парти, правительствын табиһан зорилгонуудые дүүргэхын тула арад зоной дунда эмхидхэлэй болон ойлгуулламжын хүдэлмэри тэдэнэй ямараар ябуулжа байһан тухайнь заабол бэшэхэ хэрэгтэй. Клуб, библиотекэ, культбаза, бани, магазин, ларегуудай арад зоной эрилтые ямараар хангажа байһан тухай ходо бэшэжэ байха бэзэт гэжэ найдагдана.

Ямаршье асуудал тухай бэшэбэл, тэрэнэй һайн мууень тобойсо гаргаха хэрэгтэй. Хэрбээ ямар нэгэн ажалай һайн ябажа байгаа һаань, тэндэ ажалладаг хүнүүдэй дүй дүршэл тухай, тэрэ дүршэлынь юугээрээ һайн бэ гэжэ тобойсо харуулан бэшэхэ шухала. Хонишон (тэрэ гэдэг) зуун хонин бүриһөө 150 хурьга абаа гэжэ бэшэхынгээ хажуугаар, ямар аргаар, юу хэжэ энэ амжалта туйлааб гэжэ харуулха гээшэ тон шухала байна. Хэрбээ муу ажал тухай бэшэхэ болоо һаа, миил шүүмжэлээд лэ дүүргэхэгүй, ямар шалтагаанһаа муугаар ябанаб, хэн энээнэй түлөө зэмэтэйб, яабал энэ ажал һайжархаб гэжэ бэшэхэ хэрэгтэй. Иимэл статья, корреспонденци удхатай, уншасатай болодог гээшэ.

Гар табилга тухай хоёр үгэ хэлээ. Илангаяа шүүмжэлхы статьянуудые бэшэхэдээ зарим хүнүүд нэрээ табингүйгөөр (анонимно) гү, али нэрээ нюуһан (псевдоним) бэшэгүүдые редакцида эльгээдэг. Манай һанахада, нэрээ сэхэ бэшэхэ хэрэгтэй. Яахадааб гэбэл, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ бүхы арга боломжын бии болгогдоһон манай орон дотор бодото нэрэеэ нюуһанай орой хэрэггүй, харин улаан нюур сахингүй, сэхэ шүүмжэлһэн дээрэтэхэ байна.

Редакцида бэшэг эльгээхэдээ, нэрэ, обогоо, адресаа дүүрэнээр, тон тодоор бэшэхэ хэрэгтэй.

Ямаршье юумэндэ һурахада саг, дүй дүршэл хэрэгтэй. Саг үргэлжэ статья, корреспонденци, шүлэг, рассказ, очерк бэшэжэ байха гээшэ—бэшэжэ һуралгын эрхим һургуули мүн.

Саг үргэлжэ газетэдэмнай бэшэжэ байгыт, хүндэтэ хүдөө бэшэгшэд!

«Б.-М. ҮНЭН» газетын редакци.

БЭРХЭ НАЙМААЛАГША

Галина Дунаева Красно-партизанскын магазинда наймаалагшаар ажалладаг юм. Магазинда ажаллажа эхилһээр хоёрхон жэл болобошье һаа, нютагайнгаа зоной дунда хүндэтэй болонхой. Магазин соонь хододоо ариг сэбэр, эд бараанiинь аятай зохидоор табяатай байдаг. Нүхэр Дунаева хүн зоной эрилтэ, гуйлтада анхаралтайгаар хандадаг, хэрэгтэй юумыень дары үгэдэг заншалтай.

Ажалдаа шалгарһанай түлөө Галина Дунаева сельпогой правлениин мүнгэн шанда хүртөө.

Нүхэр Дунаева СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые ажалай амжалтаар угтаха зорилгоор, эдэ үдэрнүүдтэ улам эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

Ж-Д. Намсараев.

Хори.

Механизаторнуудай туһаламжа

Хэжэнгын аймагай Чесанын МТС-эй механизаторнууд харьяата Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздоо ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Эдэнэрэй зариманиинь колхозой хоёр отара дээрэ хурьгадые абалсана, нүгөөдүүлынь хонидой эдихэ нарһанай шэлбүүһэ зөөлсэнэ. Мүн хурьгадай байра заһаһан, хонишодой шэнэ гэр барилсаһан байха юм. Механизаторнууд Раднаев, Рубцов, Тайнов, Доржиев, Дарижапов гэгшэд онсо һайнаар хүдэлмэрилөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

С. Цыбиков.

ШАТАР

Улан-Удэ городто шатараар боложо байгаа XXXIII чемпионадай 7, 8-дахи уулзалганууд үнгэргэгдэбэ.

Долоодохи уулзалган дээрэ бэрхэ шатаршад Мункоев Мельников хоёр һонирхолтойгоор наадаа. Хараар наадаһан Мункоев эхилэн сасуу шадамар бэрхээр бодонуудаа хэрэглэжэ, нүгөөдынгөө тала руу добтолжо ороо. Сагаанаар наадаһан Мельников добтологшодоо харюу үгэбэшье, бирангүй шүүгдэшоо. Залуу шатаршан А. Самарин Казьминиие, С. Самарин Трубиниие шүүгээ.

Эхэнэр шатаршан Бадмацыренова Бурловтай наадахадаа шүүгдэшоо.

8-дахи турай эхилхэдэ А. Самарин Мункоев хоёр наадаад тэнсээ.

Улан-Удын дунда һургуулиин һурагша Люба Игумнова нэгэдэхи разрядтай Бурхиновые шүүгээ.

Найман уулзалгын һүүлээр түрүү шатаршад Б. Мункоев—7, Ю. Мельников $6^{1}/_{2}$ очкотой болоод байна.

А. Игумнов.

Залуу барилгашадай уялга

Городой барилгын трестын хүдэлмэришэн бүхэн абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ улам оролдосотойгоор ажаллажа байна. Мүнөө город доторнай шэнэ гэрнүүд олоор ашаглалгада үгтэнэ. Минии хүтэлбэрилдэг комсомолшууд -залуушуулай бригада ВЛКСМ-эй XIII съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, абаһан уялгаяа нэрэтэй. сolотойгоор дүүргэхын түлөө хоорондоо мүрысэн ажаллана. Бидэнэр барилгашадай хамтын байра барилсанабди. Энэ барилгымнай эхэнхи хүдэлмэринь комсомолой съезд болотор дүүрэхэ юм. Тиимэһээ штукатурщигууд Валя, Роза Елизароватан, Вера Петрова гэгшэд үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, залуушуулдаа үльгэр жэшээ харуулна.

Н. Романов,
154-дэхи барилгын трестын штукатурщигуудай бригадир.

Арадай аман үгэһөө

Аяншад

Хаяа хадхажа, зэргэлээд һуудаг Сууха Сусал хоёр нэгэтэ эбтэй эетэйгээр хөөрэлдэжэ, үни удаан түхеэржэ, ута холын аян замда гараба гэхэ. Гэр гуламтаяа орхижо, эхэ, эсэгэ, эгэшэ, дүүнэртээ үдэшүүлэн мордоһон гэлэй.

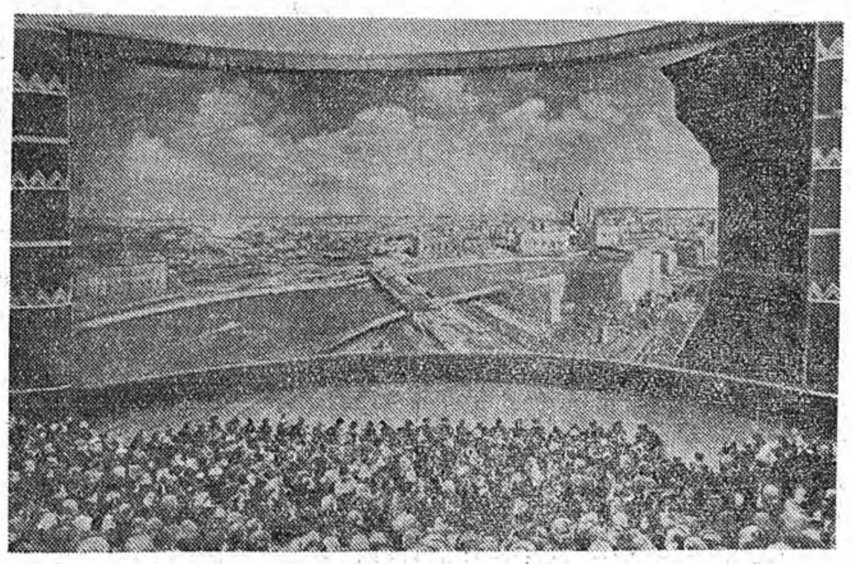
Сундар, сандар Сууханъ гэшхэлбэ, шодог ёдог Сусалынь алхалба. Яба ябаһаар нэгэ голдо хүрэжэ ерэбэд. Гол гаталха болоходоо түрүүлхэ нэгэниинь олдобогүй; ши түрүүлэ, өөрөө түрүүлэ гэлдэн арсалдаба. Голыншье үргэн бэшэ, солбон хүнэй харайгаад гарашахаар байгаа.

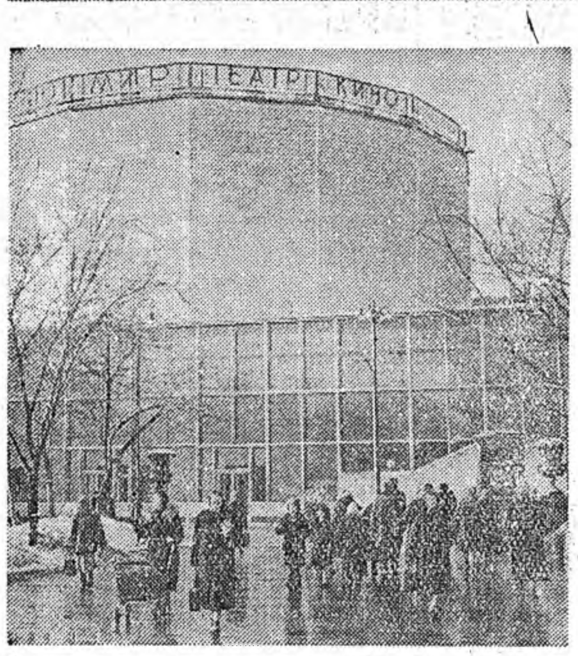
Үни удаан арсалдаһанай удаа, хэлэ ама хэһэнэй һүүлээр, Сусалынь түрүүлжэ оробо гэхэ. Голой тэгэндэ хүрөөд ябатараа, Сусалынь «шэнгэхэм, өө... эй» гэжэ шииганаба, «абарыш, ээ... эй» гээд шаршаганаба; утаа ехээр гараба, уй хай табиба.

Харин Сууханъ Сусалаа абархын орондо, наада барижа энеэбэ, шоо үзэжэ зугаалба. Тиигээд, энеэ энеэһээр эгшэжэ, амяа хаагдаад, тэһэршоо һэн гэхэ.

Н. Жамбалов бэшэжэ абаба.

ТҮРҮҮШЫН ПАНОРАМНА КИНОТЕАТР

Европа дотор эгээл ехэ, «Эб найрамдал» гэжэ панорамна кинотеатр февралиин 28-да түрүүшынхеэ Москвада нээгдээ. Энэ кинотеатрын гоё һайхан байшангые бүтээһэн барилгашад, архитекторнуудтэ «Үргэн уужам даа Эхэ һайхан оромни» гэжэ советскэ панорамна фильм харуулагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Кинотеатр соо хүнүүд фильм хаража байна. 2. «Эб найрамдал» гэжэ кинотеатрын байшан.

ТАСС-эй фотохронико.

ХИЛЫН СААНАҺАА

„Дружба" журнал

Пекиндэ байдаг Хитад-совет хани барисаанай общество 1957 оной октябрьһаа эхилээд, «Дружба» гэжэ журнал ород хэлэн дээрэ недели бүри гаргана.

Социализм байгуулха хэрэгтээ хитад арадай туйлажа байһан амжалтанууд тухай, мүн Хитадай түүхэ, соёл культура, географи, түүхэтэ памятнигууд, арад зоной заншал, байгаалиин баялиг гэхэ мэтэ тухай журнал хөөрэжэ үгэнэ.

Хитад социалистическэ оронуудтай ямар холбоотойб гэжэ «Дружба» журнал саг үргэлжэ мэдээсэнэ. Үнгын шэрээр шэрдэһэн зураг, фотографи номер бүхэндэ бии.

Тус журналай зургаа һарын сэн 26 түхэриг, гурба һарын сэн 13 түхэриг юм.

«Дружба» журнал «Союзпечатиин» киоскнуудта худалдагдана. Нэгэ номерынь солхообто.

Парти арад хоёрой бата нэгэдэл

БУХАРЕСТ, мартын 5. (ТАСС). Румыниин Арадай Соведүүдтэ депутадуудые һунгаһан дүн тухай мэдээсэл мартын 5-да бүхы газетэнүүд толилоо.

Арадай Соведүүдтэ 137.790 депутат һунгагдаа. Һунгагдаһан бүхы депутадууд арадай демократиин фронтын кандидадууд юм. Тэдэнэй 47,87 процентнь—Румыниин хүдэлмэришэнэй партиин гэшүүн, гэшүүндэ кандидадууд, 52,13 процентнь партиин гэшүүн бэшэ. Һунгагдаһан депутадуудай дунда 35.085 эхэнэр бии. Депутадуудай 87 процентнь румынууд, 13 процентнь —бага яһатанай түлөөлэгшэд.

Һунгалтын дүн хадаа парти арад хоёрой бата нэгэдэнхэй байһые, эб найрамдалай, социализмын хэрэгэй гайхамшагта һайханаар илаһые харуулна гэжэ «Ромыниа либера» газетэ түрүү бэшэг соогоо онсолон тэмдэглэбэ. Һунгагшад арадай демократиин фронтын кандидадуудай түлөө дуугаа үгэжэ, парти, правительствынгаа политикые бүрин дэмжэжэ байһанаа харуулба.

НАТО-гэй Соведтэ ородог саг үргэлжын түлөөлэгшэдэй зүблөөнэй коммюнике

ПАРИЖ, мартын 5. (ТАСС). НАТО-гэй Соведтэ ородог саг үргэлжын түлөөлэгшэд мартын 4-дэ Парижай Шайо ордон соо сугларжа, заседани хээд, коммюнике толилоо. «Хэрбээ гүрэнүүдэй эгээл дээдэ тушаалтанай зүблөөн боложо, һайн үрэ дүн туйлагдаха гээшэ һаань, НАТО-гэй гэшүүн болохо 15 гүрэн тэрэ зүблөөндэ хабаадалсахаар бэлэн». Тиимэһээ «энэ зүблөөе тон нарибшалан бэлэдхэхэ ёһотой» гэжэ коммюнике соо хэлэгдээ. Энэ ушарһаа, зүблөөнэй зарлагдаха болзорые мүнөө лаб тодорхойлхо аргагүй гэжэ хэлэгдэнэ.

Япон. Хүүгэдэй яслинуудта һомологдодог мүнгэнэй бага болоһые бу... Токиодо ажалшад январиин эсэс багаар демонстраци хээ. Хүүгэдэй эмхи з... дай 2 мянга шахуу хүдэлмэрилэгшэд, үхибүүдэй түрэлхид тэрээндэ хабаа...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүүгэдэй яслинуудта мүнгэ ехээр һомолдог болохо г... тэтэй плакадуудые демонстрантнууд абажа ябана.

ТАСС-эй фотохро...

Худалдаа наймаа хэхэ тухай хэлсээн Япо... Хитад хоёрой хоорондо хэгдэбэ

ПЕКИН, мартын 5. (ТАСС). Япон Хитад хоёрой хоорондо хэгдэдэг худалдаа наймаае нилээд үргэдхэхэ гэһэн хэлсээн нэгэ жэлэй болзортойгоор мартын 5-да Пекиндэ хэгдээ. Тус бүридөө 35 миллион фунт стерлинг сэнтэй эд бараа тэдэнэр хэлсээнэй ёһоор бэе бэедээ худалдалсаха. Шулуу нүүрһэ, түмэрэй руда, марганец, олово болон бусад ондоо түхэлэй түүхэй эд, мү... ажахын продукци Хитад ... худалдаха. Поезднуудые, т... май түхеэрэлгэ, энергетичес... хеэрэлгэ, судна, хүндэ боло... нягта машина бүтээдэг пром... ностиин продукци, алюмини... химическэ утэгжүүлгэ боло... янзын промышленна п... Япон Хитадта худалдаха юм...

Англида Америкын ракетнэ базануудые байгуулха гэһэн шиидхэбэриие хүн зон буруушаа...

ЛОНДОН, мартын 5. (ТАСС). Англиин зүүн нютагуудта Америкын ракетнэ базануудые байгуулха гэһэн правительствын шиидхэбэриие буруушааһан резолюци лейбористнууд Джеймс Гаррисон, Эдвин Гуч, Сидней Дай гэгшэд общинануудай палатада оруулаа.

Америкын агаарай-сэрэгэй базануудаар хүреэлэгдэшэһэн Вутон тосхонойхин парламентын гэшүүн консерватор Доддс-Паркер ... бэшэг эльгээжэ, водородно... тээһэн Америкын бомбард... гуудай Англи дээгүүр ниидэ... рые буруушааба.

Англи ядерна буу зэбсэг х... хэгүй, тэрэниие байлгахагүй... гэжэ уряалһан Англиин ... уран зохёолшо Джон Пр... статьяе «Дейли Геральд» ... мартын 5-да толилоо.

ФРГ-гэй обороны министр США ерээ...

ВАШИНГТОН, мартын 4. (ТАСС). Германиин Федеративна Республикын обороны министр Штраус гүрэн түрын хэрэгээр 5 үдэр байхаяа мартын 3-да Вашингтон ерээ. США-гэй обороны министерствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, мүн Америкын тусхай тушаалта бусад хүнүүдтэй «политическэ, сэрэгэй, техническэ асуудалнуудые» зүбшэн хэлсэхэеэ Штраус эндэ ерээ гэжэ хуулита газарһаа мэдээсэгдэнэ.

Залан шэглүүлэгдэдэг һо... биха Америкын базануудта, иимэ һомо бүтээдэг лабо... заводуудта Штраус хүрэжэ... зорилготой гэжэ Пен... (США-гэй сэрэгэй зургаан) лэгшэ мэдүүлбэ. Гадна, эгэ... шын түхэлэй Америкын ... тельнүүдые Штраус хаража... тэдэниие худалдажа абаха... тай ха.

Алжирай басагые сүлөөдэ табиха...

ДАМАСК, мартын 4. (ТАСС). Дамаскын араб уран зохёолшодой союз ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельддэ телеграмма эльгээжэ, Алжирай Джамила Бухиред гэжэ басагые Франциин колонизаторнуудай алаха гэһэн шиидхэ... зэбүүрхэн буруушаагаа. Энэ... хэбэриие болюулжа, Джами... хиредые табюулыт гэжэ ... ООН-эй генеральна секр... гуйба.

Грециин правительство

АФИНЫ, мартын 5. (ТАСС). Грециин король Павел гэгшэ Грециин албанай шэнэ правительство гэдэгһээ мартын 5-да тангаригыень абаа. Правительствые премьер-м... (мүн дотоодын хэрэгүүдэй ми...) Георгакопулос толгойлно.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✦ Албаниин ниислэлэй, мүн оршон тойронхи тосхоной зонууд «Атомна энергиие амгалан тайбан хүдэлмэридэ хэрэглэлгэ» гэһэн советскэ выставкые айхабтар ехээр һонирхон харана. Февралиин 18-һаа эхилэн тус выставкэдэ Албаниин 20 мянга гаран хүн орожо хараа. Хүн зоной аша туһада атомна энерги хэрэглэхэ талаар Советскэ Союзай асари ехэ амжалта туйлаһан тухай хүн зон бахархан хөөрэлдэнэ.

✦ Голландида «Мауритс» гэжэ гүрэнэй шахтада шулуу нүүрһэн уурхай руу хэмхэрэн унажа, ... хүн үхөө гэжэ мэдээсэгдэнэ.

✦ Арабуудай Нэгэдэмэл Р... ликын олониитэ, профсоюзна... нэрэй болон залуушуулай орг... цинууд Алжирта Франциин хү... тэнэй зоргоороо аашалжа б... зэбүүрхэн буруушаана, Дж... Бухиред гэжэ Алжирай ба... алуулхагүй гэһэн эрилтэ т... Тэдэнэр ООН-эй генеральна ... тарьта, Франциин президент... леграммануудые эльгээжэ, Д... ла Бухиредэй ами наһа абар... уряалба.

АЛЖИР

Хэдэн жэлэй туршада Алжирта Франциин империалистнууд шуһата дай хэжэ байна. Алжирай арад зон бэеэ даанхай байдалтай, эрхэ сүлөөтэй болохын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэнэ. Алжир хаана оршодог, ямар орон бэ, тэндэ ямар арад ажаһуужа, ямар ажал эрхилдэг бэ гэһэн асуудалнуудта харюу болгон, энэ статья толилогдобо.

Хойто Африкада Дундада далайн эрье дээрэ Алжир гэжэ Франциин колони бии. Тэрэ 2205 мянган дүрбэлжэн километр газар эзэлдэг, тэндэ 8940 мянган хүн ажаһуудаг. Үниинһөө хойшо тэндэ һууһан зониинь араб болон берберүүд болоно. Тэдэнэр ороной бүхы зоной 87 процентнь болодог, бэшэнь Европоһоо ерэһэн гол түлэб француузууд юм.

Европын хүрэнгэтэн нютагай зониие хэсүү шангаар дарладаг, эрхим һайн газарыень буляажа абаад, эрхыень хаһаһан байна.

Ороной эгээл томо городууд гэхэдэ—Алжир (519 мянган хүнтэй), Оран (252), Константина (121 мянган хүн) болоно. Ороной хойто тээ зон олооро һуудаг, урдуурнь хүн үсөөн юм.

Нютагай зоной оройдоол 6 процентнь үзэг бэшэг мэдэдэг. Тэдэнэй хүүгэдэй миил 10 процентнь һургуулида ябадаг юм.

Алжирые генерал-губернатор толгойлно. Тэрэниие Франциин президент томилдог. Генерал-губернаторһаа гадна, 6 хүнһөө бүридэһэн правительственна совет бии.

Алжир гол түлэб хүдөө ажахы эрхилдэг орон. Дундада далайн эрье дээрэхи эгээл һайн газарыень колонизаторнууд буляажа абанхай. Тэдэнэр нютагай зониие хүлһөөр хүдэлгэдэг, мүн орон дотор хэрэглэгдэдэг хүдөө ажахын бүхы машинануудай 80 гаран процентыень гартаа барижа байдаг. Харин нютагай зон мүнөө болотор газараа бааза бүдүүлиг анзаһаар элдүүрилһээр зандаа.

Ороohо таряан, овощь, үрэ жэмэс, тамхин, хүбэн ургуулагдадаг. Таряан ехээр ургадаггүй. Малайнь ашаг шэмэ бага. 1948 оной мэдээгээр, 850 эбэртэ бодо мал, 6 мянган хонин (1913 онойхидо орходоо 2 дахин бага), 3 мянган ямаан, 950 морин, тэмээн бии байһан юм.

Далайн эрьеэр һуудаг зон загаһа баридаг, элдэб үнэтэй шүрэ, шулуу суглуулдаг заншалтай. Тэндэхи ой модонһоо 30 мянган тонно уула таглаа абтадаг.

Түмэрэй руда, фосфоридууд эгээл ехээр абтадаг. Харин туулган, цинк, мүнгэнэй үһан, мүнгэн тон багаар абтадаг байна. Тиихэдэ талха, тоһо буйлуулдаг, консервэ хэдэг заводууд бии.

Промышленна предприятинуудынь колонизаторнуудта хабаатай. Тэндэнь араб, бербер, француз, итальян, испан хүдэлмэришэд хүдэлдэг.

Орон дотор 5 мянга шахуу километр утатай түмэр зам бии. Эгээл шухала түмэр замынь Мароккын хилэһээ эхилээд, далайн эрьеэр байдаг ороной бүхы портнуудые холбожо, Тунис хүрэтэр ошодог. Автомобильнуудай ябаха 7 мянган километр утатай дардам харгы бии.

Шухала портнуудынь — Алжир, Оран, Бон городууд юм. Алжирай ондоо тээһээ худалдажа абадаг бүхы юумэнэйнь 72 процент Франциһаа асарагдадаг, газаашань худалдадаг бүхы юумэнэйнь 91 процент Францида худалдагдадаг. Гэбэшье, һүүлэй жэлнүүдтэ США ехэ эд бараа асаржа, Алжирта худалдадаг болонхой.

Хүдөө ажахын продуктнуудые, мүн малтамалнуудые Алжир газаашань худалдадаг. Газаашань худалдаха бүхы юумэнэй сэнгэй табин процент шахуунь архи, элдэб үһан, мүн 20 процентнь шэнэ овощь, үрэ жэмэс, арһан, ноoһон, ковёр, уула таглаа, түмэрэй руда, фосфорит болоно. Шулуу нүүрһэ, нефть, машина, металлаар хэһэн зүйл, машина унаа, бүд, оёмол хубсаһа, модо, саарһа гэхэ мэтэ юумэ Алжир ондоо гүрэнүүдһээ худалдажа абадаг.

Мүнөө Ази, Африкын арадууд олон зуун жэлдэ нойрсожо байһанаа һэрижэ, хубалза хашаг шэнги бэедэнь аһашоод, шуһа мяхыень хүхэжэ байһан гадаадын империалистнуудые намнахын түлөө тэмсэл хэнэ. Мүн Алжирташье шуһата тэмсэл боложо байна. Франциин империалистнууд Алжирые гартаа байлгаха гэжэ байха шадалаараа оролдоно. Тэдэнэр эндэхи баялигые дээрмэдэхэһээ гадна, эндэ байгаад Сахарын нефтиие, Мадагаскарые хинажа байха хүсэлэнтэй. Хариин булимтарагшадта эсэргүүсэн, Алжирай олон мянган эрхим хүбүүд, басагад ами наһаяа алдаа. Алжирта дай хэхын тулада Франци үдэр бүри 2 миллиард франк гаргашална. Америкын хүрэнгэтэн дай хэхын тулада Францида буу зэбсэг үгэнэ.

Франциинша, мүн бусад оронуудайшье олониитэ эндэ боложо байһан дайе зэбүүрхэн буруушаана. Алжирай эрэлхэг тэмсэлшэ басаган Джамила Бухиред гэгшые франциинхид алаха гэжэ шиидхэһэн юм. Тэрэниие саазалуулхагүйн түлөө улам олон зон тэмсэлдэ жагсан боложо.

Алжирта коммунистическэ парти бии. Тэрэ 1924 ондо байгуулагдаһан юм. Компартиин гэшүүдэй 60 процентнь араб, берберүүд, бэшэниинь Европоһоо гарбалтай зон. «Хэрбээ Алжир бэеэ даанхай болобо гэжэ Франциин мэдэрээл һаань, Алжирта дайн болюулагдаха»,—гэжэ һаяхан Алжирай коммунистическэ партиин толилһон мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Алжирай 100 мянган зон, гол түлэб эхэнэр, үхибүүд, үбгэд, хүгшэд дайнай орьёлжо байһан Алжирһаа тэрьедэн гаража, Марокко Тунис хоёрой хилэ шадар байрланхай. Тэдэнэй зоболонто муу байдалтай байһыень хайхаржа, олон организаци, правительствонууд туһална. Манайшье Улаан Хэрээһэнэй общество эдеэ хоолоор, үмдэхэ хубсаһаар, эм домоор тэдээндэ туһалаа юм.

Үнэн зүрхэнһөө үзүүлһэн энэ туһаламжамнай хашаланта дайнай байдалһаа зобожо байгшадай хуби заяае хүнгэдхэжэ, Советскэ Союз Алжир хоёрой хани барисаае улам бэхижүүлхэ бээ гэжэ бидэнэр, советскэ хүнүүд, найданабди.

А. Шодонов.

Смыслов Ботвинник хоёрой наадан

Мартын 5-да СССР-эй Шатарай түбэй клуб соо В. Смыслов М. Ботвинник хоёр түрүүшынгээ наадые дүүргэбэ.

63-дахи ябадалдаа Смыслов шүүгдэһэнээ мэдэрээ.

1:0 гэһэн тоотойгоор Ботвинник түрүүлбэ.

Шатараар дэлхэйн чемпион болохын түлөө хоёрдохи наадан мартын 6-да болохо.

Редакторай орлогшо О. Г. ГОМБО...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00675. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 82.